

שוב עמדה ישראל בפני מלחמת דמים -

והפעם בגלל שניים וחצי דונאם אדמה

דויד ביינוריון הזהיר, אלוף פיקוד-הצפון איים, מזכיר האו"ם שיגר את שליחו בבהילות לזמשק, ובחציית-סרט בירות נשאלה השאלה: "מה קורה שם הפעם?" לכאורה, היתה התשובה פשוטה: טרקטור של קיבוץ תלקציר, שבפינה הדרום-מזרחית של חוף הכינרת, יצא להרוש באדמות המשק. בהגיעו לקצה חלקה הנושאת את השם "חלקת הקיטניות", נפתחה עליו אש מן המוצבים הסוריים בתוואסיק. הטרקטוריסט נפצע אך בזאת לא הסתיימה התקרית. המוצבים הסוריים פתחו באש מיקלעים לעבר שלושה המשקים שבסביבה המיידית: תלקציר, האון ומעגן.

הסביר איש-בטחון: "לסורים יש טענות לגבי חלקה זו או אחרת? מילא! אבל שיפתחו באש על משקים — זה כבר לא!"

כי בבולד זה קיים הסכסוך אולם בין שני הצדדים: אם מתפתחת תקרית על שטח-מריבה כלשהו, יש לצמצם את היריות לנקודת-התקרית בלבד. אין לפתוח באש על המשקים שבסביבה. מכל מקום — אין לפתוח באש תותחים או מרגמות. מותר להשתמש, לכל היותר, במיקלעים.

בתקרית של "חלקת-הקיטניות" שמרו הסורים רק על הסייג האחרון, נמנעו מהפעלת כלים כבדים. יתר הסייגים הופרו.

הסביר אותו איש-בטחון: "לפני כמה חודשים פתחו הסורים באש על משק. שלחנו לשאל אותם מה קרה. הם השיבו שזו היתה טעות."

זאת, לכאורה, התשובה לשאלה "מה קורה שם?" אבל זו אינה כל התשובה.

★ ★ ★

לא פתם ניקמתים

במכת שטחי נראית כל תקרית-גבול כהתלקחות פתאומית. היא מתפתחת על פי חקיקים עיוורים משלה, ואין איש שולט על הצורה והמימדים שהיא עלולה ללבוש. פשוט: נוצב פתח באש, הצד שכנגד משיב, התשובה גוררת תגובה, אחרי-כך באה המגנה, ולבסוף — פעולת-התגמול המאסיבית.

כך נראו לאורח פעולות-התגמול הקלאסיות לפני מיבצע-סיני. אורחים רבים ראו באור זה גם את פעולות-התגמול על חוף הכינרת, אחרי מיבצע סיני.

אלא שהמציאות רחבה יותר. לא היתה כמעט פעולת-תגמול רצינית אחת, ללא משמעות פוליטית מוגדרת ומחושבת. אם היה ספק בלב איש, בא ספרו של ראש-מטה-המשקים לשעבר, הגנרל אדסון ברנס, ופיוז את הספק. כאשר הוא מתאר את היריעה הרחבה של תקריות-הגבול בימי כהונתו, ברור לגמרי כי אין המדובר בפעולות חמומות-מוח של ניקמתים.

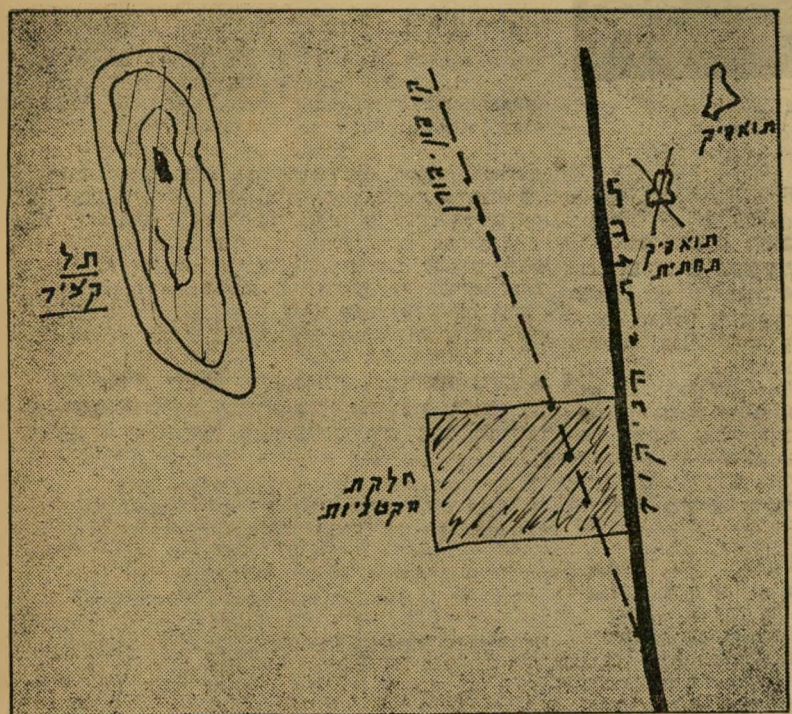
על כך, כאשר נשאלה השבוע השאלה "מה קורה שם?" אי-אפשר היה עוד להסתפק בתשובה השיטחית של חוישי-יריות-איום.

★ ★ ★

רשעים מטומטמים?

שאלה הראשונה המתבקשת היא — מדוע פתחו הסורים באש? מדוע לא ירו על החורשים כאשר התחילו לחרוש את "חלקת הקיטניות", אלא רק כאשר הגיעו לקו מסוים בתוך חלקה זו?

לפי הפירסומים של משרד-החוץ הישראלי, או של דובר צה"ל, יכול להתקבל רק

חלקת המריבה

מפה זו, שצוירה בידי אחד מאנשי תלקציר, מראה את שטח התקרית. בפניה העליונה מימין: המוצב הסורי בתוואסיק. מתחתיו: המוצב טוהרס בפעולת-התגמול הקודמת. בין תעלת הניקוז לבין קו פיוז הורן נראית "חלקת הקיטניות", אותה תובעים הסורים, ומסרבים להתיר עיבודה בידי ישראל.

רושם אחד: שהסורים סתם רשעים מטומטמים, ששינאתם העבירה אותם על דעתם והם פתחו באש כדי להתגרות בעובדי-האדמה הישראליים. יכולה להיווצר גם התרשמות מפולפלת יותר, שהיריות נועדו ליצור מתח על הגבול, על מנת להעלות את המתח הבטחוני-שבויניסטי בתוך סוריה, ולהסיח את דעת ההמונים מן המשברים והסיכסוכים הפוקדים את ארצם.

לישראלי הממוצע אין כל אפשרות לשפוט, אם אמנם הערכה זו נכונה. אין הוא יודע מה אומרים הסורים עצמם. הוא גם אינו יודע מה אומרים משקיפי האו"ם המוצבים על הגבול. שהרי הרואים שלהם נגונים בתיקים הסודיים של משרד-החוץ. אין הוא יודע מה דעתו של ראש-מטה-המשקים, כי חוות-הדעת שהוא מוסר לישראל דינה כדיון חילופי-מכתבים דיפלומטיים, ואין מפרסמים את תוכנה.

רק כאשר מגיע העניין לדיון במועצת-הבטחון, מתפרסמת חוות-דעתו של ראש מטה המשקים. גם אז, קרה לא פעם שהגוף הבינלאומי גינה את פעולת ישראל, בהסתמכו

(המשך מעמוד 6). הפך את ערי גרמניה ל-JUDENREIN, "נקיות מיהודים". מושגים כמו "נגע", "סכנה לאומית" ו"אחריות לאומית" לקוחים ישר ממילון המלחמה בפרוסי פתח-הקצה מלפני דור. העסקנים הקשישים של הנועות ההתיישבות, כמו הבורבוניס, לא למדו ולא שכחו כלום.

מדיניות בחינת חוסר-הבגרות

כמו תלמיד בגימנסיה, הולמד במשך כל השנה למען הבחינות הנערכות בסיומה,

ראשי-עירית אשדוד חיים

המצרי עשה את שגו, המצרי יכול ללכת? ערב. בהעדר בגרות זו, הסתפקה בביטול בחינות חוסר-הבגרות בשנה זו.

ערות

לא מספיק טוב?

ראש עיריית אשדוד הקשיב לדברי שני האישים הגדולים. הוא בא במיוחד מעיר-הפיתוח הדרומית, כדי לשמוע מה פני מזכיר מפא"י ראובן ברקת, ושר המשטרה בכור שיטרית. בעצם, ידע כבר מראש שהשניים יבקשו ממנו להתפטר. כך החליט בפירוש מרכז המפלגה, בהדגישו כי במקום ראובן חיים יש למנות "תותח מוניציפאלי". התותח המוצע: איש המחלקה המוניציפאלית של המפלגה, מיכה אלמוג.

אך ראובן חיים (42) סירב להתפטר. "רק אם תושבי אשדוד רוצים להחליף אותי", השיב, "אצווה".

ברקת הזהיר אותו: אם לא יתפטר מרצונו הטוב, תניע מפא"י את שר-הפנים לפזר את המועצה-הממונה, למנות מועצה חדשה, עם ראשי-עיר חדש.

הפניף התמרד. חיים, שעלה ארצה ממצרים בומן מיבצע סיני, לא התמצא כהלכה בסמכויות שר-הפנים בעניין זה. על-כן ביקש שהות לחשוב, פנה לעורך-דין שיתן לו עצה. יעץ איש-החוק: תפי קידה של מועצה-ממונה לנהל את ענייני העיר ולהכין בחירות. אין שר-הפנים יכול לפזרה, אלא אם יוכיח כי התרשלה במילוי תפקידה — דבר שאינו תואם את המציאות באשדוד. "לכל היותר", סיכם, "יכולים חב-רי המועצה לערוך הצבעה ולבחור בראש-עיר אחר, אבל לא לבטל חברותך במועצה".

הסניף המקומי סירב להדיח את ראש-העיר והמרכז הורה על סגירת הסניף המרדן **בנייברית.** הסיכסוך בין חיים לבין מרכז המפלגה, פרץ, לדעת רוב תושבי העיר, על רקע עזתי, מפני שראש העיר ממוצא מצרי.

כל עוד היתה העיר בשלבי ההתפתחות הראשונים, ותושביה היו עולים חדשים (בעיקרם ממצרים וצפון-אפריקה), היה ראובן חיים מתאים לנהלה. אולם עתה צפויה התפתחות עצומה של עיר הנמל, ומנבאים לה אוכלוסיה של 100 אלף תושבים תוך שנה-שנתיים. לעיר כזו, נדמה לישראל מפיא"י, אין חיים מספיק טוב.

לראש-העיר צצו בנייברית נוספים. היו אלה נציגי הרשימות המזרחיות בעיריית השונות בארץ.

כי בענייני ערות בישראל, גובר לא פעם הרגש העזתי על כל רגש מפלגתי.